

माडी गाउँपालिकाको सम्मानित १७ औँ गाउँसभा २०८२/०३/१० गते मंगलबार
गाउँपालिकाका आर्थिक विकास समितिका संयोजक श्री खड्क बहादुर पुनज्यूले
प्रस्तुत गर्नु भएको

आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ को

बजेट वक्तव्य

माडी गाउँपालिका

घर्तिगाउँ, रोल्पा

लुम्बिनी प्रदेश, नेपाल।

सभाध्यक्ष एवं गा.पा अध्यक्ष ज्यू
गाउँसभा सदस्य ज्यूहरु,
सचिवालयका कर्मचारी मित्रहरु,
पत्रकार तथा सुरक्षाकर्मी मित्रहरु,
सम्पूर्णमा नमस्कार,

- यस माडी गाउँपालिकाको गरिमामय १७ औं अधिवेशनमा गा.पा उपाध्यक्ष एवं बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समितिको संयोजकको तर्फबाट सभाध्यक्ष ज्यूको अनुमतिमा आर्थिक विकास समितिको संयोजकको हैसियतले यस सम्मानित गाउँसभामा आगामी आर्थिक वर्ष २०८२/८३ को वार्षिक बजेट प्रस्तुत गर्न उपस्थित भएको छु।
- गाउँपालिकाको आगामी सोच एवं जनआकाङ्क्षा समेटिएको आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ को नीतिलाई कार्यक्रम र बजेट मार्फत व्यवहारिक रूपमा कार्यान्वयन ल्याउनका लागि नेपालको संविधानको धारा २३० को प्रबन्ध बमोजिम १७ औं अधिवेशनमा आ.व.२०८२/०८३ को आय र व्यय अनुमान प्रस्तुत गरिरहदाँ अत्यन्त गर्वको महशुस गरेको छु।
- यस महत्वपूर्ण अवसरमा देशको निम्ति बलिदान गर्ने सम्पूर्ण ज्ञात अज्ञात शहिदहरुप्रति भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली व्यक्त गर्दछु। साथै संघीय शासन पद्धतिलाई आत्मसात गर्दै राष्ट्रियता, स्वाधीनता, समाजिक न्याय, समानता र समृद्धि प्राप्तिको लागि संघर्ष गर्नुहुने महान् नेपाली जनता र सो अभियानमा सफल नेतृत्व गर्नुहुने व्यक्तित्वहरुप्रति हार्दिक सम्मानभाव व्यक्त गर्न चाहन्छु।
- यो बजेटले गाउँपालिकाको जनअपेक्षालाई क्रमशः सम्बोधन गर्दै गाउँपालिकाको सामाजिक, आर्थिक, सांस्कृतिक, प्रविधि, दिगो पूर्वाधार, नवप्रवर्तन एवं उद्यमशीलता तथा उत्थानशील विकासमा रणनीतिक महत्व राख्ने विश्वास लिएको छु।
- **कृषि, पशुपंक्षी, जडिबुटी र दिगो पूर्वाधार: समृद्ध माडीको आधार** भन्ने मुल नारालाई आत्मासाथ गर्दै कृषि तथा पशुपंक्षी उत्पादन, जडिबुटी पहिचान, स्वास्थ्य, शिक्षा, रोजगारी, खानेपानी, दिगो पूर्वाधार विकास निर्माण तथा प्रभावकारी सेवा प्रवाह मार्फत सुशासन कायम गरी माडीवासीलाई परिवर्तनको प्रत्यक्ष लाभ पुर्याउने गाउँपालिका कटिबद्ध रहेको जानकारी गराउन चाहन्छु।
- नेपालको संविधान, संघीय तथा लुम्बिनी प्रदेश सरकारबाट जारी ऐन, नियम तथा स्थानीय सरकार संचालनको मार्गदर्शनको रूपमा रहेको स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४, गाउँपालिकाको अर्थ विधेयक, २०८२, आ.व.२०८२/०८३ को नीति तथा कार्यक्रम, संघीय तथा लुम्बिनी प्रदेश सरकारको आ.व.२०८२/०८३ को नीति तथा कार्यक्रम, स्थानीय तह संस्थागत क्षमता स्वमूल्याङ्कन कार्यविधि, २०७७, गाउँपालिकाका विषयगत समितिका सुझावहरु, गाउँसभाका सदस्यज्यूहरुले दिनुभएका सुझावहरु, विज्ञ महानुभावका सुझावहरु, दिगो विकासका लक्ष्य, राजनीतिक दलहरु, संञ्चारकर्मी, नागरिक समाज, विभिन्न संघ संस्था एवं सरोकारवालाको सुझाव र माडीवासी दिदीबहिनी तथा दाजुभाईहरुबाट प्राप्त महत्वपूर्ण सुझावहरुलाई समेटी आ.व.२०८२/०८३ को तर्जुमा र सोको कार्यान्वयन गर्न अनुमानित आय र व्यय प्रस्तुत गरिएको छ।

सभाध्यक्ष एवं सभाका सदस्य ज्यूहरु,

अब म चालु आ.व. २०८१/८२ को आय व्ययको यथार्थ स्थिति प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

- चालु आ.व का लागि संघीय सरकारबाट विनियोजन भएको समानिकरण अनुदान ७ करोड ८८ लाख मध्ये रु ६ करोड ३८ लाख १४ हजार प्राप्त भएको, राजश्व बाँडफाँड तर्फ रु ८ करोड ४६ लाख १ हजार मध्ये असारको पहिलो हप्तासम्म सम्म रु ७ करोड ५ लाख १० हजार ४ सय ३४ प्राप्त भएको र सशर्त अनुदान तर्फ रु १७ करोड ८१ लाख ३६ हजार मध्ये १६ करोड ४७ लाख ५६ हजार १ सय ३० रुपैयाँ प्राप्त भएको छ । साथै प्रदेश समानीकरण तर्फ रु ५० लाख ११ हजार मध्ये रु ५० लाख ११ हजार नै प्राप्त भएको, सशर्त अनुदान तर्फ रु १ करोड ५ लाख मध्ये ५२ लाख ५० हजार प्राप्त भएको, समपुरक तर्फ रु १ करोड मध्ये रु ८५ लाख प्राप्त भएको र राजश्व बाँडफाँड तर्फ रु ३८ लाख ८ हजार मध्ये रु ४० लाख ४० हजार ३ सय ३८ प्राप्त भएको छ ।
- गाउँपालिकाको कूल राजश्व अनुमान रु ५० लाख रहेकोमा २०८२ असारको पहिलो हप्तासम्म सम्म रु २१ लाख १६ हजार ९ सय ४२ रुपैयाँ आन्तरिक आय संकलन भएको छ ।

सभाध्यक्ष एवं गाउँसभाका सदस्यज्यूहरु,

यस गाउँपालिकाको नीति तथा कार्यक्रम बमोजिम उपलब्ध श्रोतलाई अधिकतम परिचालन गरी माडी गाउँपालिकालाई नमूना गाउँपालिकाको रूपमा विकास गर्न र **कृषि पशुपंक्षी जडीबुटी र दीगो पूर्वाधार: समृद्ध माडीको आधार** भन्ने दीर्घकालीन सोचका साथ आगामी आ.व.को लागि तयार पारिएको वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रमको उद्देश्य तथा प्राथमिकताहरु प्रस्तुत गर्न चाहन्छु ।

बजेट तथा कार्यक्रमका उद्देश्यहरु:

- गुणस्तरीय शिक्षा तथा स्वास्थ्य सेवाको पहुँच सबै गाउँवासीमा सुनिश्चित गर्ने,
- स्वास्थ्य सरसफाइ तथा स्वच्छ खानेपानी एवं पोषणमा लगानी गरी आम नागरिकको जीवनस्तरमा सुधार गर्ने
- कृषि तथा पशुपालन व्यवसायलाई उत्पादनमूलक आत्मनिर्भर बनाउदै रोजगारीका अवसर सिर्जना गर्ने र बजारीकरणको सुनिश्चितता गर्ने
- भू-उपयोग वर्गीकरण गर्ने
- स्थानीय श्रोत साधनको समुचित परिचालन मार्फत सामाजिक न्याय सहितको दीगो आर्थिक वृद्धि गर्ने
- वातावरणमैत्री तथा स्तरीय पूर्वाधार विकास गरी दीगो विकास नीति अवलम्बन गर्ने
- सामाजिक समावेशीकरण र लैङ्गिक मूलप्रवाहीकरणका लागि लक्षित वर्गको हित अनुकूल कार्यक्रमहरु संचालन गर्ने
- सेवा प्रवाहलाई जनमुखी, प्रभावकारी र सर्वसुलभ बनाई सुशासन कायम गर्ने
- प्रविधिमा आधारित अनुगमन तथा मुल्याङ्कन गर्ने
- संघ र प्रदेश सरकारका नीति तथा कार्यक्रमसंग सहकार्य र समन्वय गरी विभिन्न योजना तथा कार्यक्रमहरु निर्माण तथा संचालन गर्ने

बजेट तथा कार्यक्रमका मुख्य प्राथमिकताका क्षेत्रहरु देहाय बमोजिम पहिचान गरेको छु ।

- कृषि, पशुपालन, बजारीकरण र रोजगारी सृजना
- आधारभूत शिक्षा तथा शैक्षिक सुधार कार्यक्रम

- आधारभूत स्वास्थ्य तथा पोषण सुधार एवं खानेपानी तथा सरसफाइ
- स्थानीय स्रोत साधन परिचालनमा जनसहभागिता
- स्थानीय पूर्वाधार निर्माण, हरित विकास तथा पर्यटन प्रवर्द्धन
- ज्येष्ठ नागरिक अपाङ्ग अशक्त तथा असहाय व्यक्ती लक्षित कार्यक्रम
- लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण
- गुणस्तरीय सेवा प्रवाह संस्थागत विकास र सुशासन प्रवर्द्धन
- वातावरण संरक्षण तथा विपद् व्यवस्थापन
- समन्वय र सहकार्य

उल्लेखित उद्देश्य एवं प्राथमिकता कार्यान्वयन गर्न नेपाल सरकार, लुम्बिनी प्रदेश सरकार, निजी तथा सहकारी क्षेत्र, गैर सरकारी संघ संस्था, स्थानीय टोलविकास संस्थाको अधिकतम समन्वय एवं साझेदारी गरिनेछ।

सभाध्यक्ष एवं गाउँसभाका सदस्य ज्यूहरु,

अब म आगामी आर्थिक वर्ष २०८२/८३ को कुल आय व्ययको अनुमानित विवरण यस गरिमामय सभा समक्ष प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु।

- आगामी आ.व. को नीति तथा कार्यक्रमहरु कार्यान्वयन गर्न कुल व्यय रु.४२ करोड ४२ लाख ९४ हजार ९ सय ७६ रुपैयाँ विनियोजन गरेको छु।
- आगामी आ.व.का लागि अनुमान गरिएको खर्च व्यहोर्ने स्रोत मध्ये आन्तरिक राजस्वबाट रु.६० लाख, चालू आ.व.मा खर्च नभइ बाँकी रहने अनुमानित रकम रु.३० लाख, संघीय सरकारबाट वित्तीय समानीकरण अनुदान रु ८ करोड ७० लाख, राजश्व बाँडफाँड रु.८ करोड ५९ लाख ५५ हजार ९ सय ६८ रुपैयाँ, विशेष अनुदान रु.२ करोड ८० लाख, समपूरक अनुदान रु.१ करोड ४२ लाख र सशर्त अनुदान रु १७ करोड ७६ लाख ८ रुपैया को बजेट प्राप्त भएको छ।
- प्रदेश सरकारबाट वित्तीय समानिकरण अनुदान रु.५२ लाख ८९ हजार, राजश्व बाँडफाँड रु.८० लाख ५० हजार, सशर्त अनुदान रु.६० लाख, समपूरक अनुदान रु.७५ लाख र विशेष अनुदान रु.२० लाख को सीमा प्राप्त भएको व्यहोरा अनुरोध गर्दै अन्य संघ संस्था र प्रदेश सरकारबाट पछि प्राप्त हुने बजेटलाई प्राप्त भएपछि समावेश गरी बजेटको एकिकृत रुप तयार गरिएको छ।

सभाध्यक्ष एवं गाउँसभाका सदस्य ज्यूहरु,

अब म क्षेत्रगत रुपमा तय गरिएका प्रस्ताविक कार्यक्रम तथा विनियोजित भएको बजेट प्रस्तुत गर्ने अनुमती चाहन्छु ।

पूर्वाधार विकास तर्फ:

- गत वर्ष सञ्चालन भएका तर पूरा नभएका योजनालाई निरन्तरता दिईएको छ। निर्माण भएका सडकहरुको स्तरोन्नती र दीगोपना कायम गर्नका साथै गाउँको पैसा गाउँमै रहोस भन्ने अभिप्रायले मर्मत गर्नुपर्ने सडकहरुलाई विशेष अवस्थामा बाहेक श्रममा आधारित बनाईने व्यवस्था मिलाइएको छ । यसको लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।
- संघ र प्रदेश सरकारसंग समन्वय गरी गाउँपालिकाका मुख्य सडक, खानेपानी, सिंचाई लगायतका योजना कार्यान्वयनका लागि बजेट सुनिश्चित गरिएको छ। गाउँपालिका भित्रका मुख्य सडकहरु लगायत ठूला आयोजनाहरुको विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन तयार गर्न आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु ।

- गाउँपालिका क्षेत्रका विद्यालयहरूमा शैक्षिक वातावरणको प्रभावकारी व्यवस्थापनका लागि विद्यालय भवन निर्माण, प्रविधिमैत्री शिक्षा बालमैत्री कक्षाकोठा निर्माण र क्षमता विकास गर्न आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।
- पालिका भित्रका आकस्मिक भैपरी आउने अत्यावश्यक भौतिक पूर्वाधार विकास र मर्मत संभारका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- खानेपानी तथा सरसफाइ र सिंचाइमा आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- प्रदेश सरकारबाट समपूरक योजना कार्यान्वयनका लागि रु ५० लाख बजेट विनियोजन गरको छु ।
- संघीय सरकारबाट समपूरक अनुदान तर्फ घर्तिगाउँ जगरबोट मो.बा स्तरउन्त्रि तथा कालोपत्रे निर्माणका लागि रु.१ करोड ४२ लाख प्राप्त भएकोले सो योजना निर्माण गर्न रु ६२ लाख पालिकाबाट विनियोजन गरेको छु । समग्रमा पूर्वाधार विकासका लागि रु ६ करोड ४३ लाख ५२ हजार बजेट विनियोजन गरेको छु ।

आर्थिक विकास तर्फ:

- माडी गाउँपालिकाको कृषि पशुपंक्षी जडीबुटी र दीगो पूर्वाधार: समृद्ध माडीको आधार भन्ने नारालाई सार्थक बनाउनका लागि कृषि पशुपालन पर्यटन उद्यमशीलताका क्षेत्रमा केन्द्रित भई कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने व्यवस्था मिलाएको छु ।
- कृषि उत्पादन र उत्पादकत्वमा बृद्धि गरी रोजगारीका अवसर सिर्जना गर्न विउ वितरण, बाली संरक्षण, तरकारी एवं फलफुल खेती लगाएतका कार्यक्रम गर्नका लागि रु ७ लाख विनियोजन गरेको छु ।
- गाउँपालिकाबाट लागत साझेदारी गरी स्मार्ट कृषि तथा पशुपालन सम्बन्धी कार्यक्रम गर्नका लागि रु १ करोड बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- पशु स्वास्थ्य शिविर सञ्चालन, औषधि तथा घाँसको विउ वितरणका लागि ७ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- माडी गाउँपालिकाको क्षेत्रमा कृषि तथा पशु विकासको माध्यमबाट समृद्ध माडी बनाउन त्यस क्षेत्रको व्यवसायीकरण गर्न जरुरी ठानिएको छ । समग्रमा आर्थिक विकास क्षेत्रमा रु १ करोड ४४ लाख लाख ६५ हजार बजेट विनियोजन गरेको छु ।

सामाजिक विकास तर्फ:

- २१. स्वास्थ्य सेवालाई गुणस्तरीय र पहुँचयोग्य बनाई आधारभूत स्वास्थ्य सेवामा आम नागरिकको सहज पहुँच सुनिश्चित गर्न विभिन्न कार्यक्रम सञ्चालनका लागि रु ३० लाख विनियोजन गरेको छु ।
- शिक्षा क्षेत्रमा आमूल परिपर्तन गर्दै यसलाई सुदृढ, दीगो समावेशी र सर्वसुलभ बनाउन र यस क्षेत्रको समग्र विकास र प्रवर्द्धनका लागि नीतिगत संरचनागत एवं जनशक्तीगत व्यवस्थापन गर्न रु २ करोड ७५ लाख रकम विनियोजन गरेको छु ।
- महिला बालबालीका जेष्ठ नागरिक लगायत लक्षित वर्गसंग सम्बन्धित कार्यक्रम सञ्चालन गर्न महिला तथा बालबालिका तर्फ रु ८ लाख विनियोजन गरेको छु ।
- सामाजिक विकास तर्फका योजना तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न समग्रमा रु २ करोड ५६ लाख ३ हजार विनियोजन गरेको छु ।

वन वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन तर्फ:

- वन तथा वातावरण व्यवस्थापनका लागि वृक्षारोपण रिचार्ज पोखरी र मूल संरक्षण कार्यक्रम सञ्चालनका लागि आवश्यक रकम विनियोजन गरेको छु ।

- बजार क्षेत्रमा संकलन हुने फोहोरको उचित व्यवस्थापन गरी स्वच्छ र सफा राख्न फोहोरमैला व्यवस्थापनका लागि आवश्यक बजेट व्यवस्था गरेको छु ।
- विभिन्न प्रकोपहरुबाट नागरिकहरुलाई बचाउन तथा तीनको व्यवस्थापन गर्न प्राकृतिक प्रकोप तथा विपद् व्यवस्थापनका लागि रु ३० लाख ५० हजार बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।

सुशासन तथा संस्थागत विकास तर्फ:

- सञ्चार जगतसंग समन्वय गरी मिडिया सहकार्य, सार्वजनिक सुनुवाइ, सामाजिक परीक्षण जस्ता कार्यका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- कार्यालयको संस्थागत क्षमता विकास गर्न जनप्रतिनिधि तथा कर्मचारी हरूका लागि आवश्यक तालिम, अभिमुखिकरण गोष्ठी सञ्चालन गर्न आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।
- विकास निर्माण कार्यलाई पारदर्शी र व्यवस्थित बनाउन तथा उपभोक्ता समितिहरुलाई थप जिम्मेवार बनाउन क्षमता विकासका कार्यक्रम सञ्चालनका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु ।

साथै प्रत्येक वडालाई जनसंख्या र भूगोलको आधारमा न्यूनतम रु २० लाख र अधिकतम रु ३५ लाख बजेट निर्धारण गरी कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने व्यवस्था मिलाएको छु ।

सभाध्यक्ष एवं सभा सदस्य ज्यूहरु,

अब म आ.व.२०८२/०८३ को विस्तृत शिर्षकगत बजेट बाँडफाँडको विवरण प्रस्तुत गर्ने अनुमती चाहान्छु ।

जुन अनुसूची २ र ३ मा संलग्न गरिएको छ ।

अन्त्यमा,

प्रस्तुत बजेट तर्जुमा गर्ने प्रक्रियामा प्रत्यक्ष तथा परोक्ष रुपमा सहयोग पुर्याउनु हुने गा.पा अध्यक्ष ज्यू, कार्यापालिकाको सदस्य ज्यू गाउँसभा सदस्य ज्यू विज्ञ महनुभाव राजनितिक दलका प्रतिनिधि एवं राजनीतिज्ञ संचार जगत नागरिक समाज निजी क्षेत्र एवं विकास सहयात्री लगाएत सम्पूर्ण माडी वासी दाजुभाई दिदीबहिनी तथा अहोरात्र कटिने गाउँपालिकाका राष्ट्र सवेक कर्मचारी मित्रहरुलाई धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु । साथै आय र क्षेत्रगत व्यय समेटिएको रातो पुस्तिका शीघ्र सार्वजनिक गरिने व्यहोरा यस सम्मानित गाउँसभा समक्ष जानकारी गराउछु ।

धन्यवाद ।

संयोजक

बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समिति